

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI**  
**KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ**



**AZƏRBAYCANDA QARĞIDALI İSTEHSALI İLƏ BAĞLI**

**ARAYIŞ**



**Bakı – 2025**

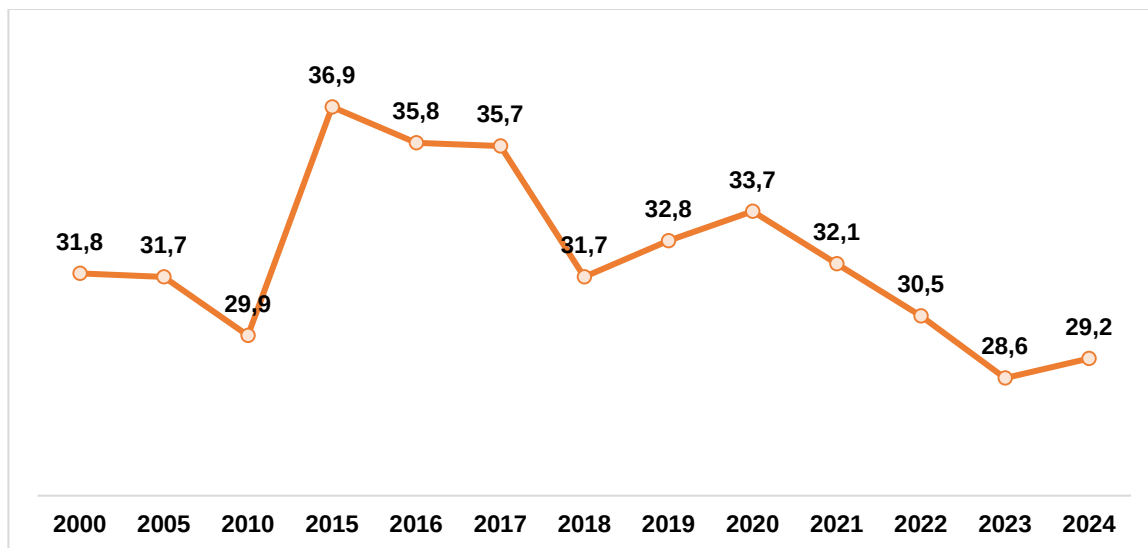
## Mündəricat

|    |                                                     |   |
|----|-----------------------------------------------------|---|
| 1. | Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri.....   | 3 |
| 2. | Qiymət göstəriciləri .....                          | 6 |
| 3. | İdxal və ixrac göstəriciləri .....                  | 6 |
| 4. | Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri ..... | 8 |

## 1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

2024-cü ilin məlumatlarına əsasən Azərbaycanda dən üçün qarğıdalının əkin sahəsi 29,2 min hektar olub. 2024-cü ildə dən üçün qarğıdalının əkin sahəsi 2019-cu ilə nisbətən 11,0% azalmış, 2022-ci ilə nisbətən isə 2,1% artmışdır (Qrafik 1).

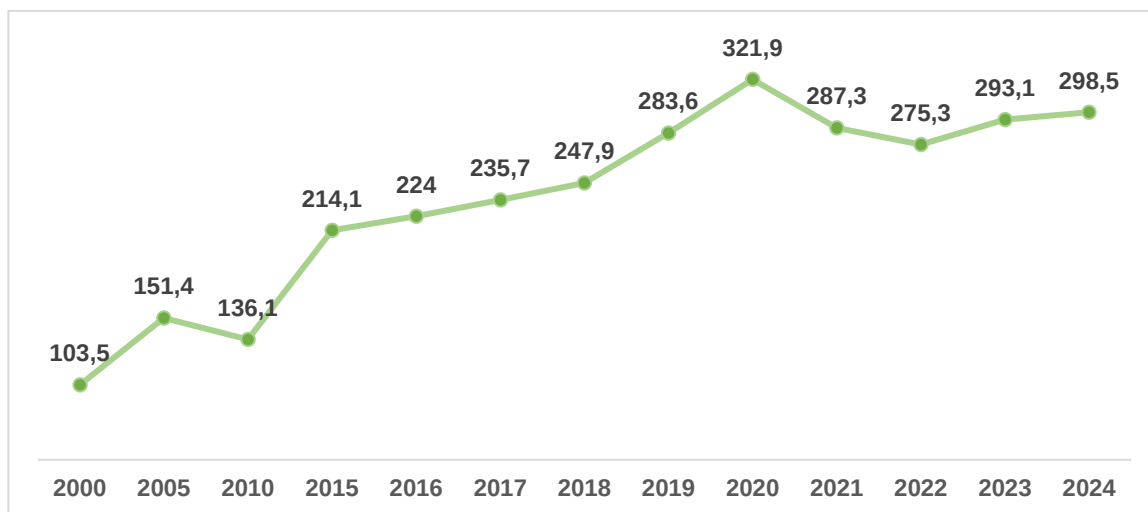
**Qrafik 1. Azərbaycanda dən üçün qarğıdalının əkin sahəsi, min ha**



*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

2024-cü ildə dən üçün qarğıdalı istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 5,2%, 2023-cü ilə nisbətən isə 1,8% artaraq 298,5 min ton olub (Qrafik 2).

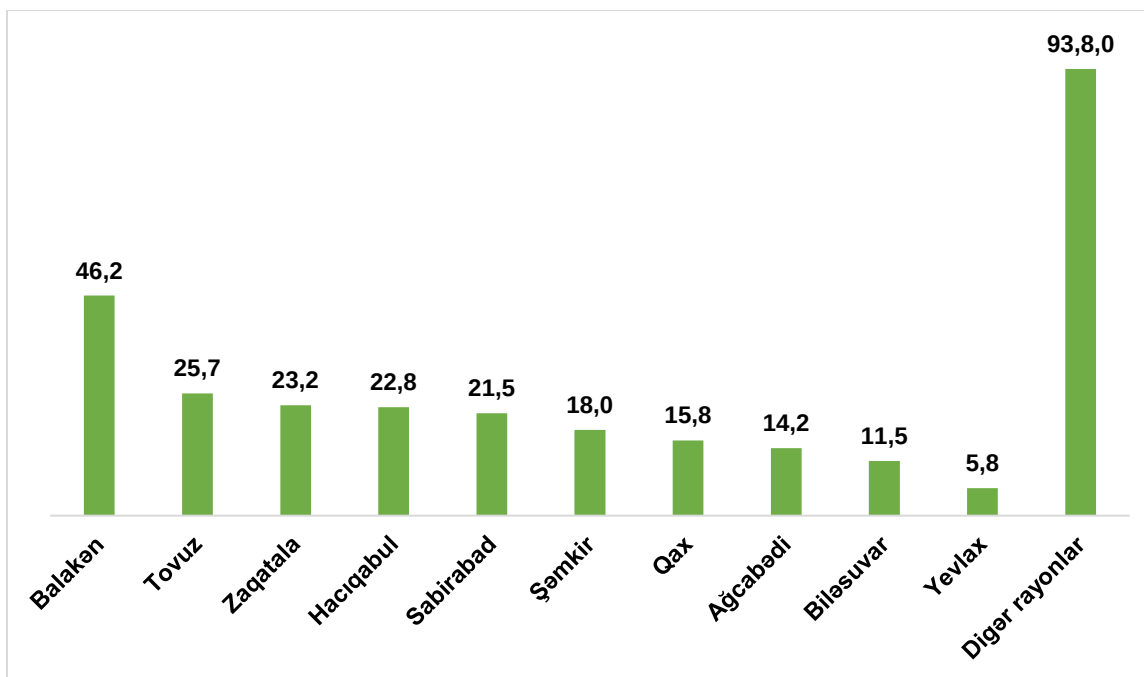
**Qrafik 2. Azərbaycanda dən üçün qarğıdalı istehsalı, min ton**



*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

2024-cü ildə dən üçün qarğıdalı istehsalının 15,5%-i Balakəndə, 8,6%-i Tovuzda, 7,8%-i Zaqatalada, 7,6%-i Hacıqabulda, 7,2%-i Sabirabadda, 6,0%-i Şəmkirdə, 5,3%-i Qaxda, 6,0%-i, 4,7%-i Ağcabədidə, 3,8%-i Biləsuvar, 1,9%-i Yevlaxda olmaqla, ümumilikdə 68,6%-i 10 rayonun payına düşüb (Qrafik 3).

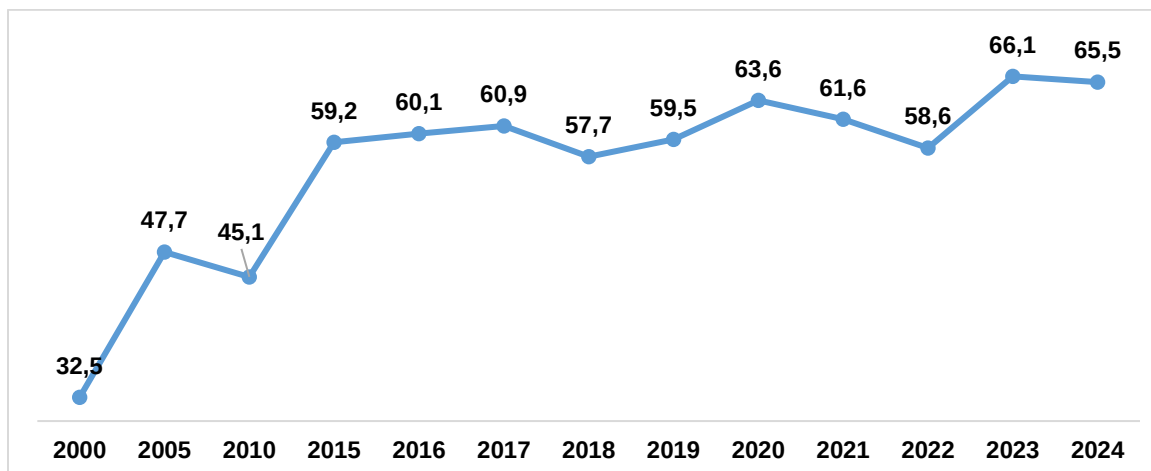
**Qrafik 3. 2024-cü ildə əsas istehsalçı rayonlarda məhsul yığımı, min ton**



*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

Dən üçün qarğıdalının məhsuldarlığı 2024-cü ildə 65,5 sent/ha olub. Məhsuldarlıq səviyyəsi 2019-cu ilə nisbətən 10,1% artmış, 2023-cü ilə nisbətən isə 0,9% azalmışdır (Qrafik 4).

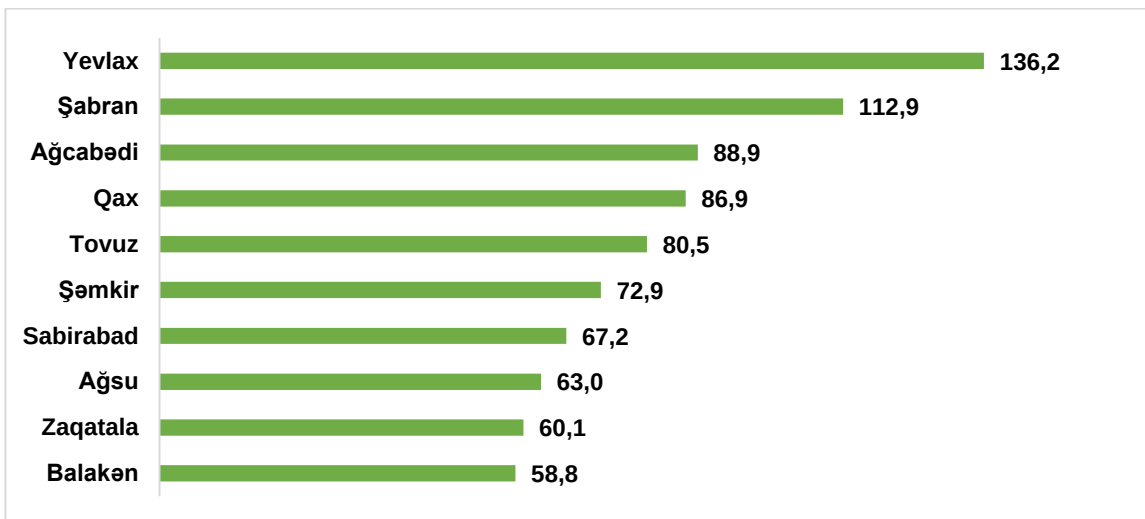
**Qrafik 4. Dən üçün qarğıdalının məhsuldarlıq göstəriciləri, sent/ha**



*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

2024-cü ildə Yevlax, Şabran, Ağcabədi, Qax, Tovuz, Şəmkir və Sabirabad rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub (Qrafik 5).

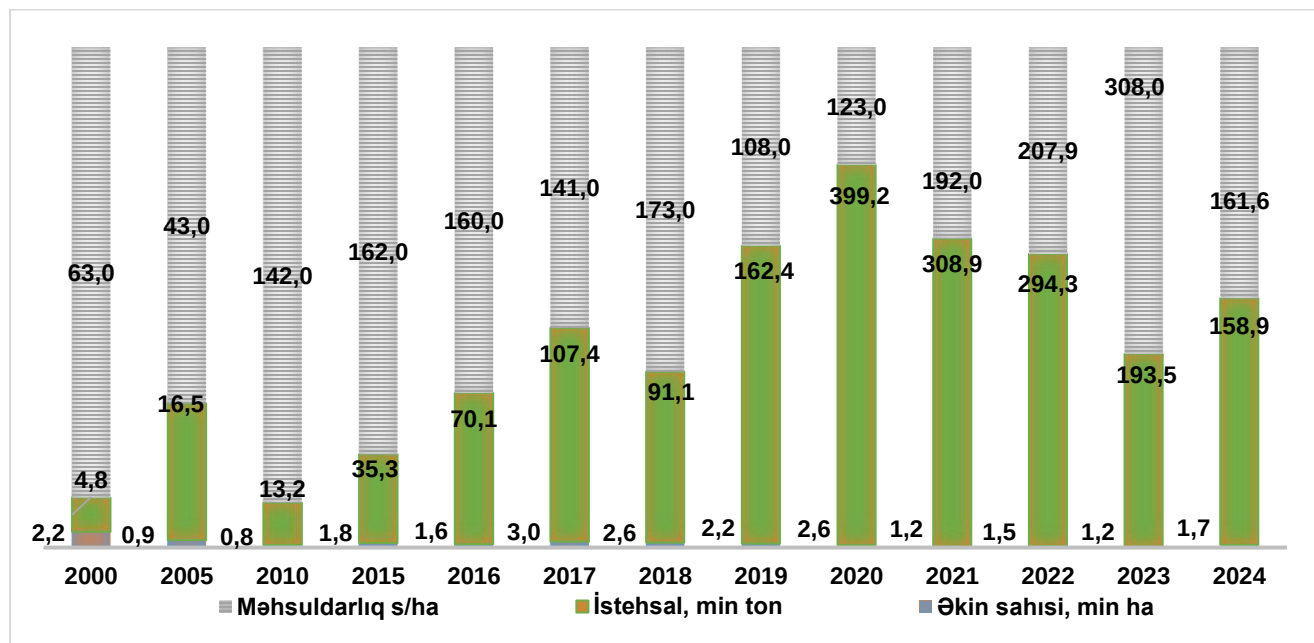
**Qrafik 5. Əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlıq, sent/ha**



*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

2024-cü ildə silos və yaşıllıq üçün qarğıdalının əkin sahəsi 1,7 min hektar, istehsalı 158,9 min ton, məhsuldarlığı isə 161,6 sent/ha olub (Qrafik 6).

**Qrafik 6. Silos və yaşıllıq üçün qarğıdalının əkin sahəsi, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri**

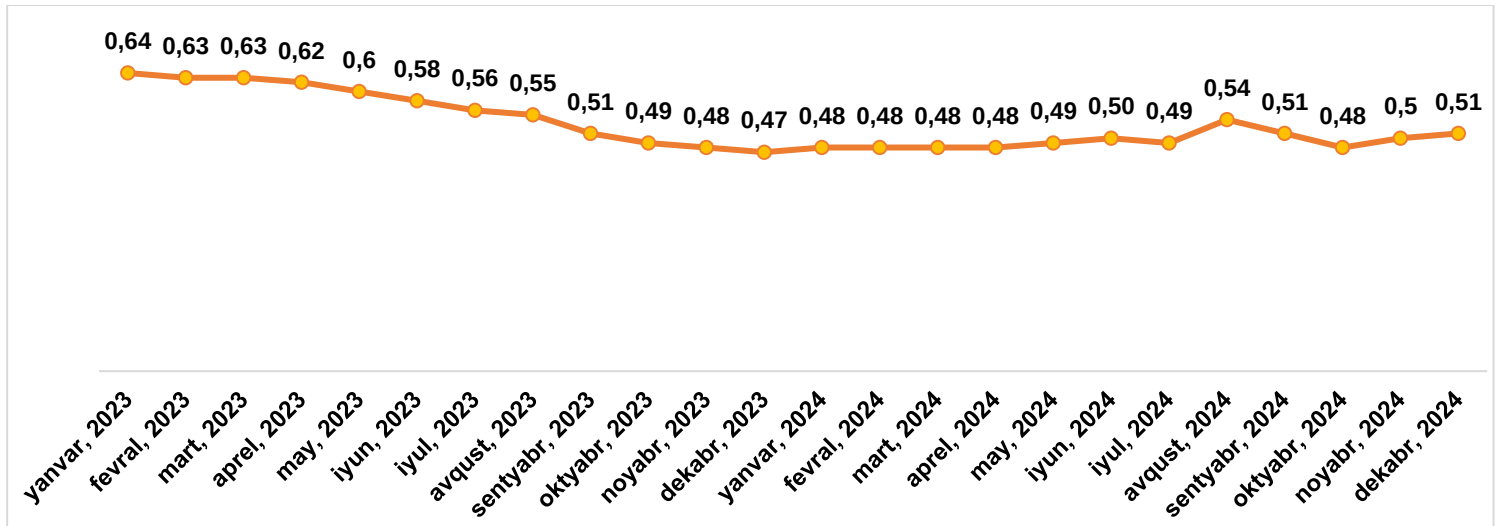


*Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi*

## 2. Qiymət göstəriciləri

2023-2024-cü illər ərzində qarğıdalının 1 kiloqramının sahədən və ya topdan satış qiymətləri 0.64-0.47 AZN arasında dəyişib (Qrafik 7).

Qrafik 7. Qarğıdalının sahədən və ya topdan satış qiymətləri, AZN/kq



Mənbə: aqrarbazar.az

## 3. İdxal və ixrac göstəriciləri

2024-cü ildə ölkəyə qarğıdalı idxalı 2019-cu ilə nisbətən 19,9%, 2023-cü ilə nisbətən isə 16,6% artaraq 85,2 min ton olub (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Qarğıdalının idxal həcmi

|      | İdxal miqdarı, ton | İdxal məbləği, min ABŞ dolları |
|------|--------------------|--------------------------------|
| 2015 | 181,652.7          | 31,202.6                       |
| 2016 | 90,875.9           | 17,198.3                       |
| 2017 | 97,666.3           | 19,241.9                       |
| 2018 | 51,724.4           | 12,142.9                       |
| 2019 | 71,068.9           | 18,434.6                       |
| 2020 | 48,580.2           | 14,158.2                       |
| 2021 | 30,884.3           | 11,852.2                       |
| 2022 | 75,864.0           | 24,155.2                       |
| 2023 | 73,062.0           | 20,825.1                       |
| 2024 | 85,286.3           | 24,064.3                       |

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

2024-cü ildə ölkəyə idxal olunan qarğıdalının 97,7%-i Rusiyanın, 1.4%-i isə Türkiyənin payına düşüb (Cədvəl 2).

**Cədvəl 2. Qarğıdalı idxalının ölkələr üzrə bölgüsü**

|                   | 2021            |                          | 2022            |                          | 2023            |                          | 2024            |                          |
|-------------------|-----------------|--------------------------|-----------------|--------------------------|-----------------|--------------------------|-----------------|--------------------------|
|                   | Miqdarı, ton    | Məbləği, min ABŞ dolları | Miqdarı, ton    | Məbləği, min ABŞ dolları | Miqdarı, ton    | Məbləği, min ABŞ dolları | Miqdarı, ton    | Məbləği, min ABŞ dolları |
| Rusiya            | 28,956.6        | 6,444.8                  | 74,203.8        | 19,722.6                 | 71,702.9        | 14,757.8                 | 83,298.1        | 17,255.2                 |
| Türkiyə           | 690.1           | 2,503.7                  | 983.9           | 1,891.7                  | 776.8           | 3,214.4                  | 1,196.0         | 2,757.4                  |
| Digər             | 1,237.6         | 2,903.7                  | 676.3           | 2,541.0                  | 582.4           | 2,852.9                  | 792.2           | 4051.7                   |
| <b>Cəmi idxal</b> | <b>30,884.3</b> | <b>11,852.2</b>          | <b>75,864.0</b> | <b>24,155.2</b>          | <b>73,062.0</b> | <b>20,825.1</b>          | <b>85,286.3</b> | <b>24,064.3</b>          |

*Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi*

2024-cü ildə ölkəyə idxal olunan “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” 2023-cü ilə nisbətən 17,6% artaraq 8,0 min ton, “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” isə 17,2% artaraq 11,0 min ton olub (Cədvəl 3).

**Cədvəl 3. Qarğıdalı yağının idxal həcmi**

|             | Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları |                          | Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları |                          |
|-------------|-----------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--------------------------|
|             | miqdarı, ton                            | məbləği, min ABŞ dolları | miqdarı, ton                        | məbləği, min ABŞ dolları |
| <b>2015</b> | 19,431.2                                | 11,658.7                 | 1,941.6                             | 1,393.4                  |
| <b>2016</b> | 19,034.1                                | 22,586.6                 | 3,498.2                             | 4,766.0                  |
| <b>2017</b> | 14,656.5                                | 18,199.4                 | 3,378.9                             | 5,003.2                  |
| <b>2018</b> | 10,751.4                                | 10,885.3                 | 3,976.0                             | 5,759.6                  |
| <b>2019</b> | 13,474.0                                | 12,571.8                 | 4,606.0                             | 6,206.4                  |
| <b>2020</b> | 15,607.8                                | 17,314.1                 | 4,374.3                             | 6,662.2                  |
| <b>2021</b> | 16,894.4                                | 28,498.6                 | 3,633.0                             | 7,329.1                  |
| <b>2022</b> | 12,869.8                                | 25,407.0                 | 4,494.6                             | 10,464.3                 |
| <b>2023</b> | 6,779.6                                 | 9,483.6                  | 9,432.5                             | 15,659.7                 |
| <b>2024</b> | 7,973.6                                 | 9,886.3                  | 11,055.1                            | 16,724.4                 |

*Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi*

2024-cü ildə ölkəyə “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları”nın 74,9%-i isə ABŞ-n, 25,1%-i Türkiyədən, “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” isə Rusiyadan (68,7%), Türkiyədən (30,0%) və İtaliyadan (1.3%) idxal olunmuşdur.

Azərbaycandan əsasən “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” ixrac olunur. 2024-cü ildə ölkədən ixrac olunan “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” 2019-cu ilə nisbətən 38,5% azalmış, 2023-cü ilə nisbətən isə 81,3% artaraq 385,7 ton təşkil etmişdir (Cədvəl 3).

**Cədvəl 3. Qarğıdalı yağı və onun fraksiyalarının ixrac həcmi**

|      | İxrac miqdarı,<br>ton | İxrac məbləği,<br>min ABŞ dolları |
|------|-----------------------|-----------------------------------|
| 2016 | 514.6                 | 766.5                             |
| 2017 | 502.9                 | 815.8                             |
| 2018 | 613.5                 | 1,067.5                           |
| 2019 | 626.8                 | 1,068.8                           |
| 2020 | 678.0                 | 1,133.1                           |
| 2021 | 683.3                 | 1,340.0                           |
| 2022 | 508.7                 | 1,391.6                           |
| 2023 | 212.7                 | 480.6                             |
| 2024 | 385.7                 | 747.3                             |

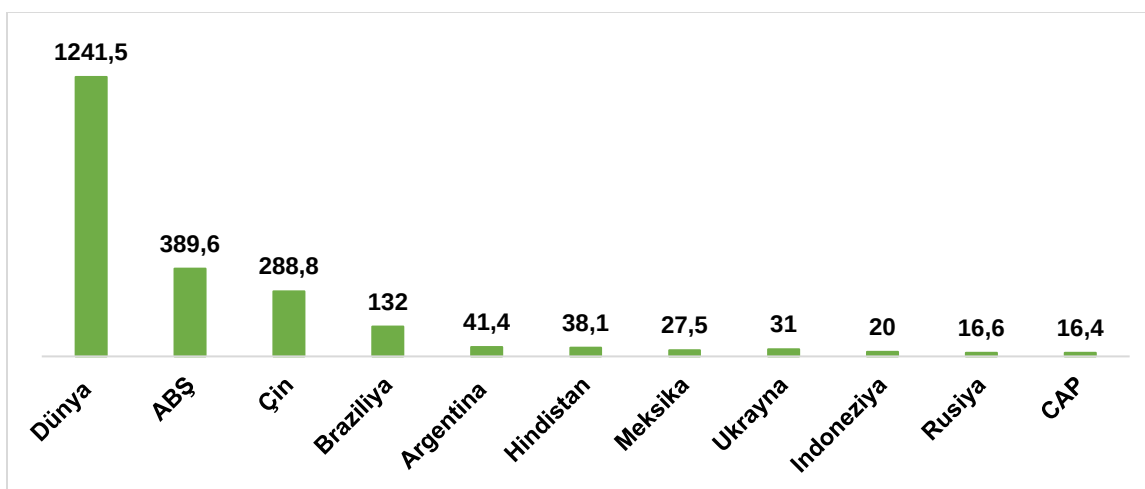
*Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi*

2024-cü ildə Azərbaycandan ixrac olunmuş “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları”nın 87,7%-i Gürcüstanın, 5,6%-i İraqın, 6,7%-i isə digər ölkələrin payına düşüb.

#### 4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

FAO-nun məlumatına əsasən dünya üzrə 2023-cü ildə 1.2 milyard ton dən üçün qarğıdalı istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan dən üçün qarğıdalının 80,6%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 8).

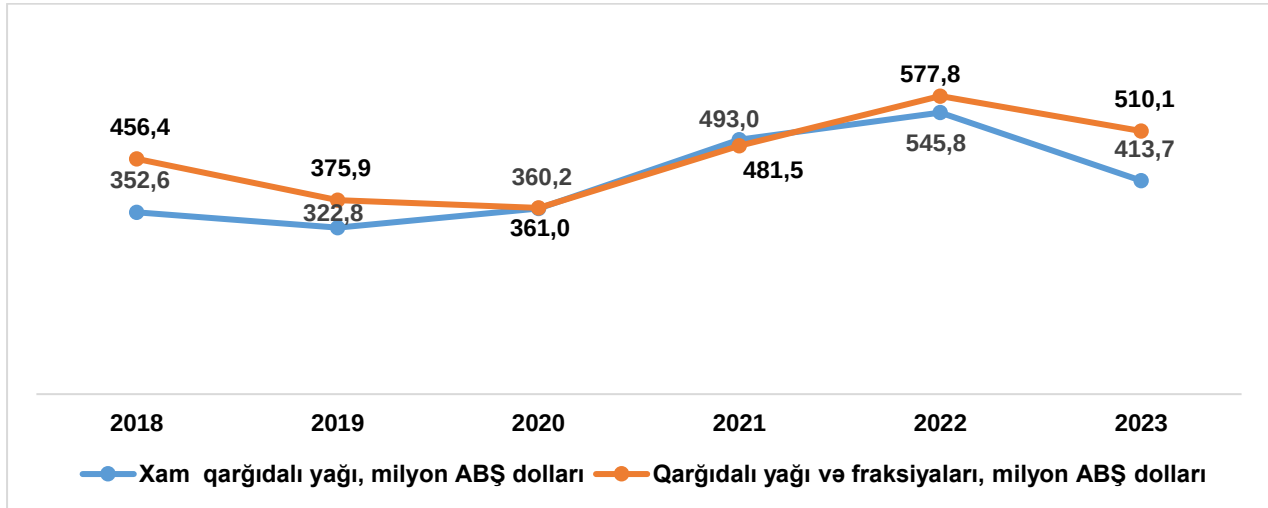
**Qrafik 8. Dən üçün qarğıdalının 2023-cü ildə qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton**



*Mənbə: Faostat.org*

2023-cü ildə qlobal bazarda “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” idxalı 413,7 milyon ABŞ dolları, “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” idxalı isə 510,1 milyon ABŞ dolları olub (Qrafik 9).

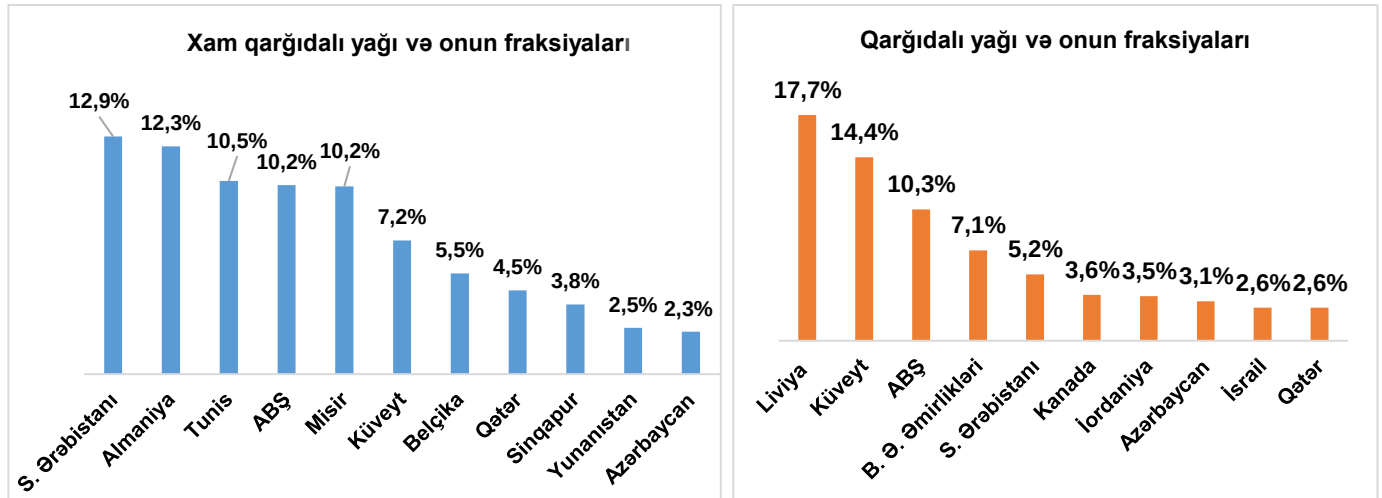
**Qrafik 9. Qlobal qarğıdalı yağı idxalının məbləği, milyon ABŞ dolları**



*Mənbə: Trademap.org*

🇺🇸 Dünya üzrə 2023-cü ildə “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” idxalının 81,8%-dən çoxu Səudiyyə Ərəbistanı, Almaniya, Tunis, ABŞ, Misir, Küveyt, Belçika, Qətər, Sinqapur, Yunanistan və Azərbaycanın payına düşüb. “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” idxalının isə 70,0%-dən çoxu Liviya, Küveyt, ABŞ, BƏƏ, Səudiyyə Ərəbistanı, Kanada, Almaniya, İordaniya, Azərbaycan, İsrail və Qətərin payına düşüb (Qrafik 10).

**Qrafik 10. “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” və “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” idxalının ölkələr üzrə strukturu**



*Mənbə: Trademap.org*

🇺🇸 Dünya üzrə 2023-cü ildə “Xam qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” ixracında Braziliya (27,0%), ABŞ (26,0%), Macarıstan (9,0%), Kanada (9,0%) və Türkiyə (8,0%), “Qarğıdalı yağı və onun fraksiyaları” ixracında isə ABŞ (19,0%), Türkiyə (17,9%), Belçika (9,6%), Səudiyyə Ərəbistanı (8,1%) və Kanada (7,0%) ilk beşlikdə olmuşdur.

**Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində**

**Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi**

**tərəfindən hazırlanıb**

**Əlaqə:**



(+994 12) 599-08-88



[www.atm.gov.az](http://www.atm.gov.az)



[info@atm.gov.az](mailto:info@atm.gov.az)



S. Vəzirov küçəsi, 91  
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan



**AQRAR TƏDQIQATLAR  
MƏRKƏZİ**